

El "Llibre Verd" de Reus

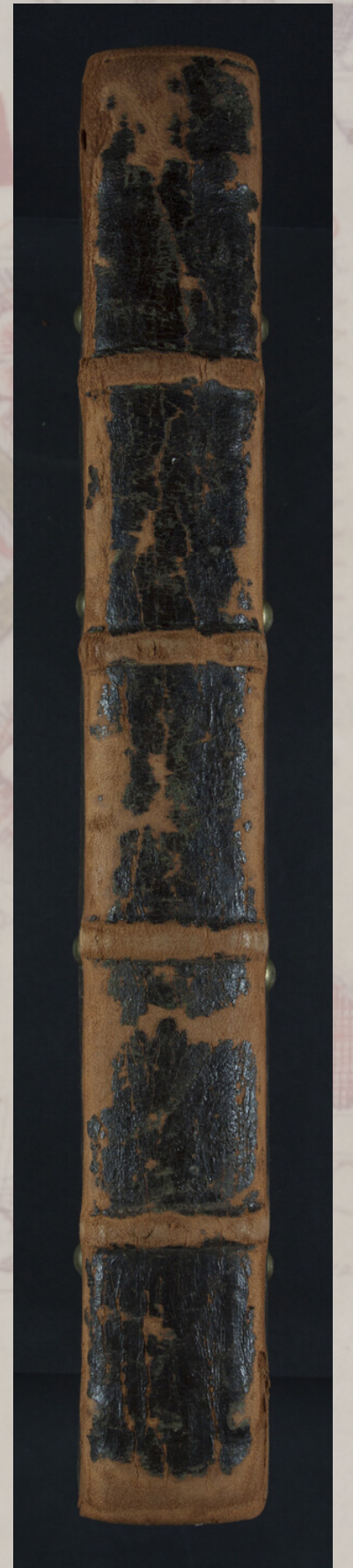
DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

El llibre Verd

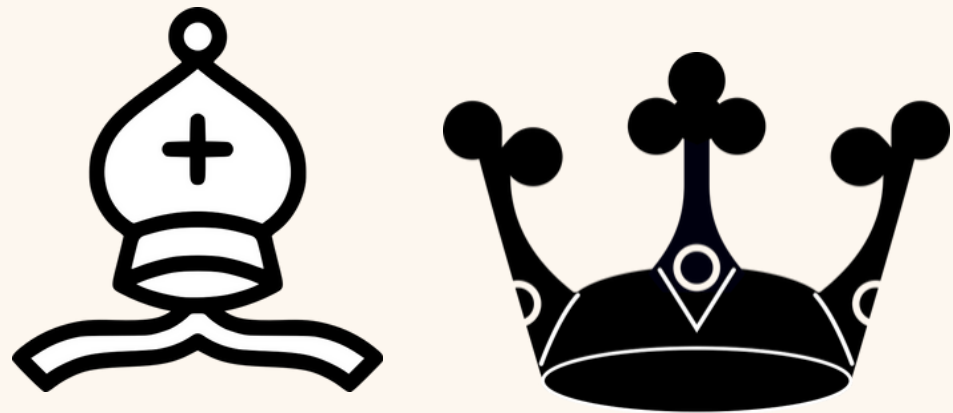
A l'edat mitjana i moderna, les poblacions compilaven el seu **dret local** en uns volums que normalment es coneixen pel **color de la seva coberta** o bé per un altre detall extern.

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

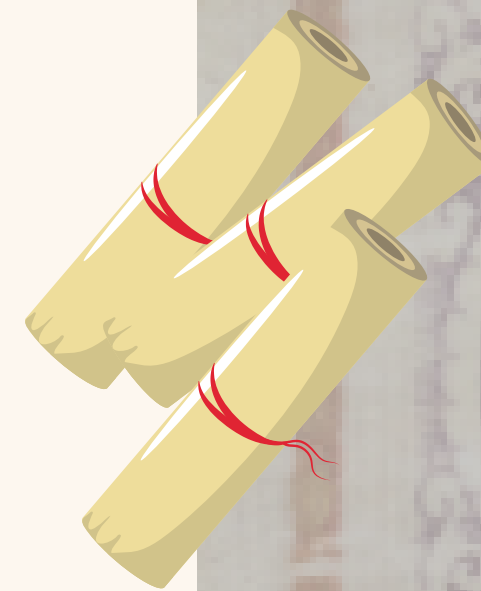

El llibre Verd

Reus, durant aquesta època, va gaudir de diversos **privilegis o concessions** que eren atorgades o bé pel monarca o bé per l'arquebisbe.

Aquests privilegis eren recollits en **pergamins individuals** i, per la seva importància, eren custodiats pel Comú.

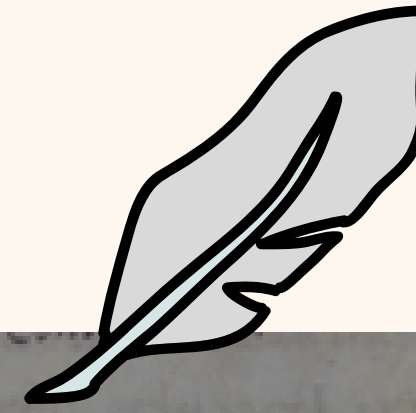
El llibre Verd

Sovint, i tal com passà en altres municipis, era habitual realitzar una còpia d'aquests privilegis i recollir-los i aplegar-los en un llibre, doncs això **facilitava la mobilitat i el trasllat** davant de causes obertes en conflictes bàsicament judicials.

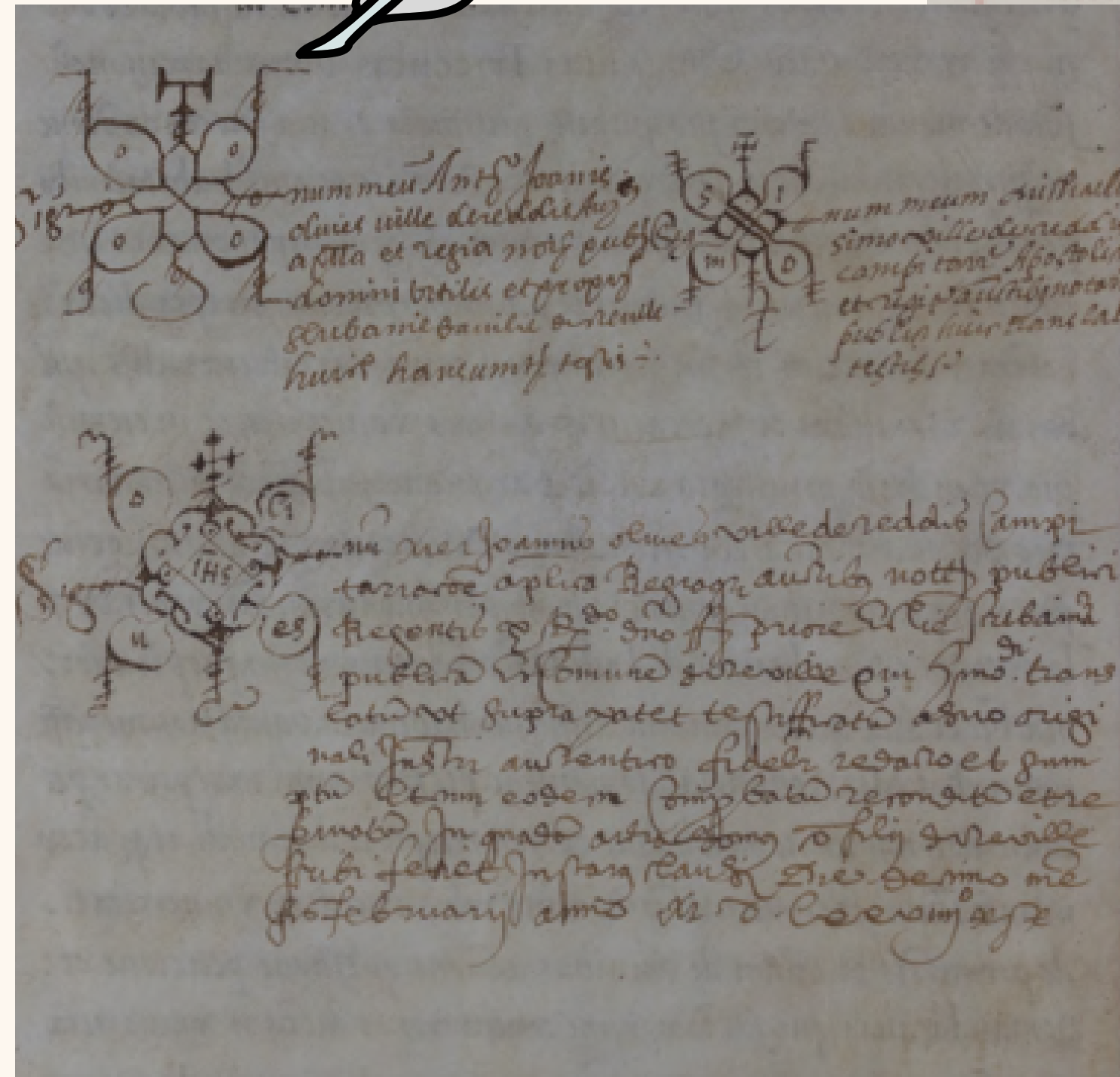
DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

El llibre Verd

El que es recollien eren **còpies autèntiques** de l'original ja que anaven **signades i validades pels notaris**, els quals donaven fe pública de llur autenticitat.

La coberta del llibre

El volum està enquadernat en cuir, originalment **tenyit de color verd**. Les dues cobertes estan decorades amb **15 bullons** (5 centrals i 10 més envoltant les cobertes). Dos **fermall**s subjectes als laterals contraris al llom, permeten mantenir el volum tancat.

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

Fermall

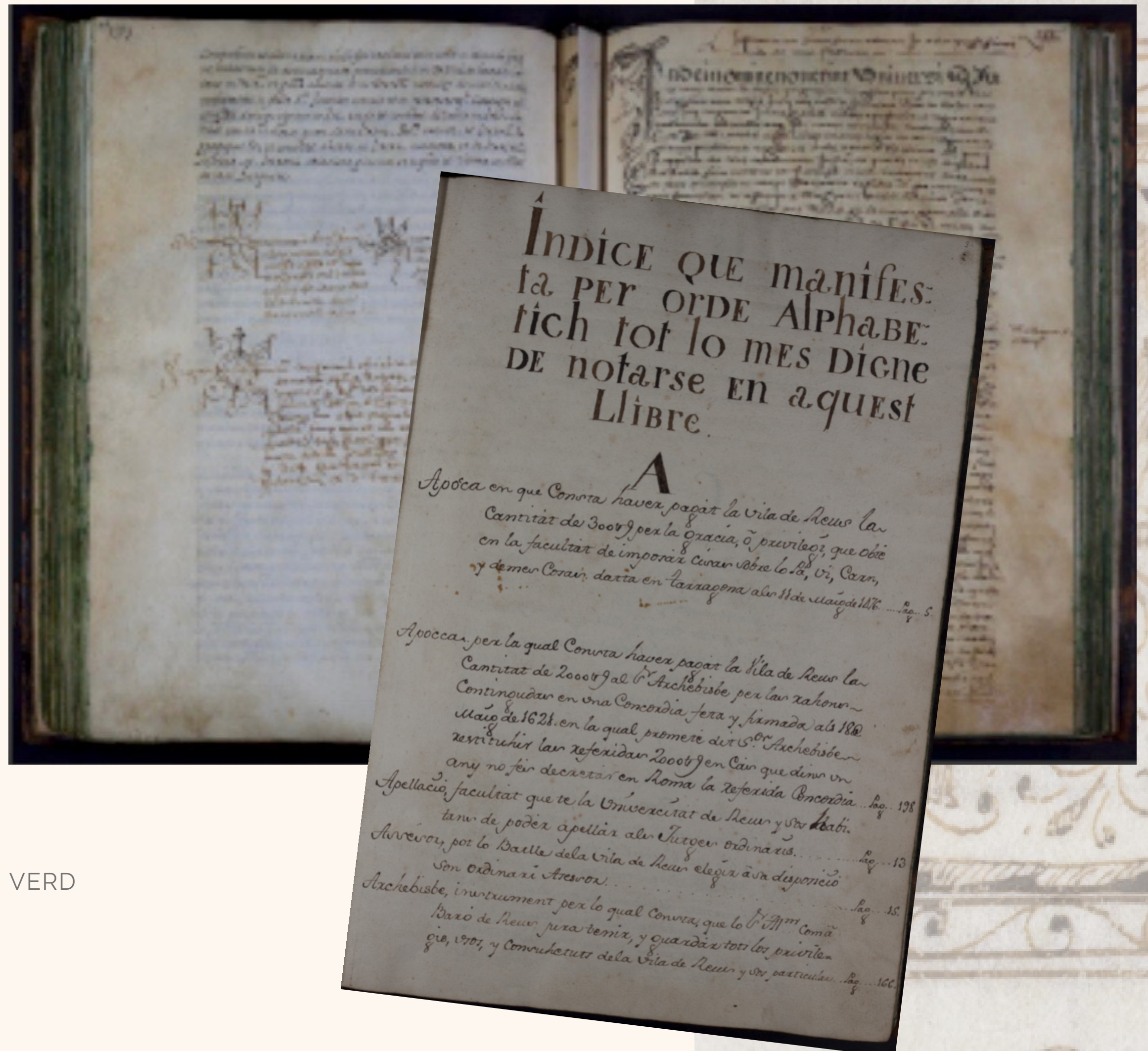
Bullons

El llibre Verd

El llibre consta de **249 pàgines en pergamí manuscrites**, amb numeració iniciada a partir del primer privilegi.

Presenta també un índex, datat probablement del XVIII.

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

El llibre Verd

La llengua emprada és el llatí i el català. En tot el volum hi intervenen diverses mans – tal i com es pot comprovar en la diversitats d'estils de lletres trobades-.

El contingut del Llibre Verd

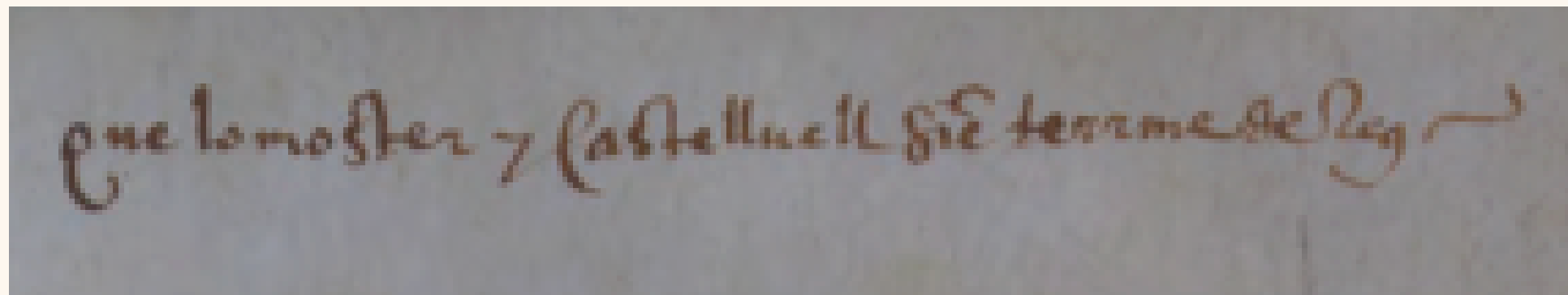
El llibre s'inicia amb un **privilegi del rei Joan II, de 1474**, pel qual la vila podia imposar taxes sobre el pa, el vi, la carn i altres productes de consum.

Imposicion, R.^a Privilegi per lo qual se concedeix al Comu, y Vila de Deu la facultat de imposar dret en lo La, Vi, Carn, y altres mercaderias. Dat en Bar.^{na} ab 18 de Abril de 1474.

El contingut del Llibre Verd

Sobre la relació de Reus amb Castellvell i Almoſter, cal dir que al llarg dels temps hi hagué molts plets. El Llibre Verd recull algun d'aquests documents. Per exemple, un de 1424 que fou copiat al Llibre el 1576 rere una rúbrica ben expressiva: «Que lo Moſter y Castellvell sien terme de Reus».

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

Tant Castellvell com Almoſter van pertànyer al terme de Reus fins ben entrat el segle XIX, cap a la dècada de 1850.

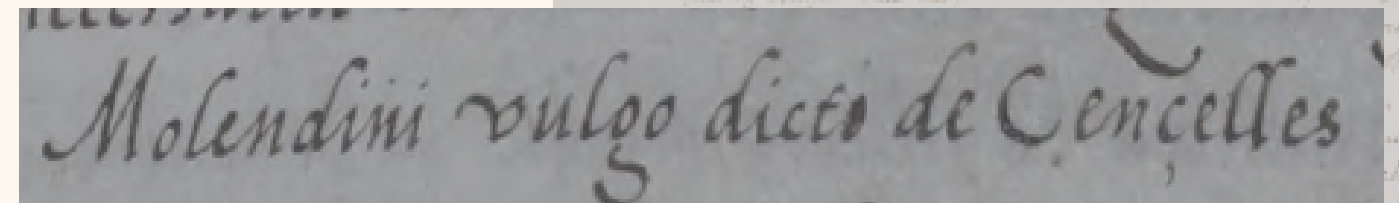
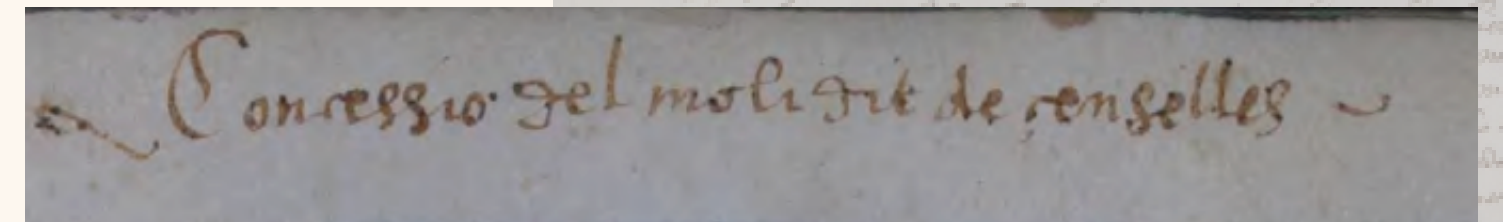
El contingut del Llibre Verd

El tema que és tractat més extensament al Llibre Verd, és el referent a un plet pel **molí de Centcelles**.

L'any 1537 Reus va comprar un **molí fariner a Constantí**. Disposar d'un molí era molt important en una època on el pa era un aliment bàsic.

Al voltant seu hi hagueren nombrosos plets. Reus el va posseir durant més de 300 anys, fins que el 1859 el va vendre.

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

El contingut del Llibre Verd

Un altre conjunt de documents recollits al Llibre Verd, tracten de la **compra de la casa de la Vila el 1576**, és a dir, la casa de l'Ajuntament actual.

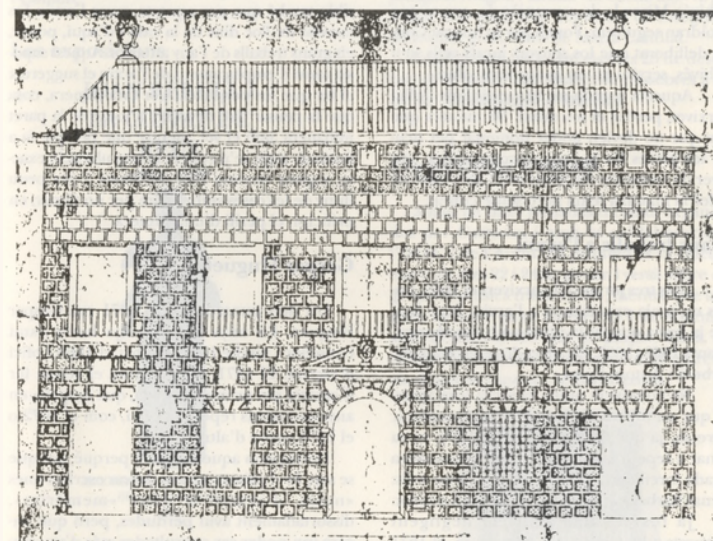
L'edifici, però, no resultava encara suficient, i els va caldre comprar la casa veïna de Francesc Gibert.

A partir de 1600 les dues cases es van transformar, convertint-se en un sol edifici i fent la façana que, amb moltes modificacions, ha arribat fins avui.

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

Acte de la casa del consell

*Venda feta y firmada per Fran.^{co} Gibert de la casa del
Concell per preu de 5100 l. i a favor dels Jurats
es comu de la Vila de Aneu. als 9 de Junij de 1578.....*

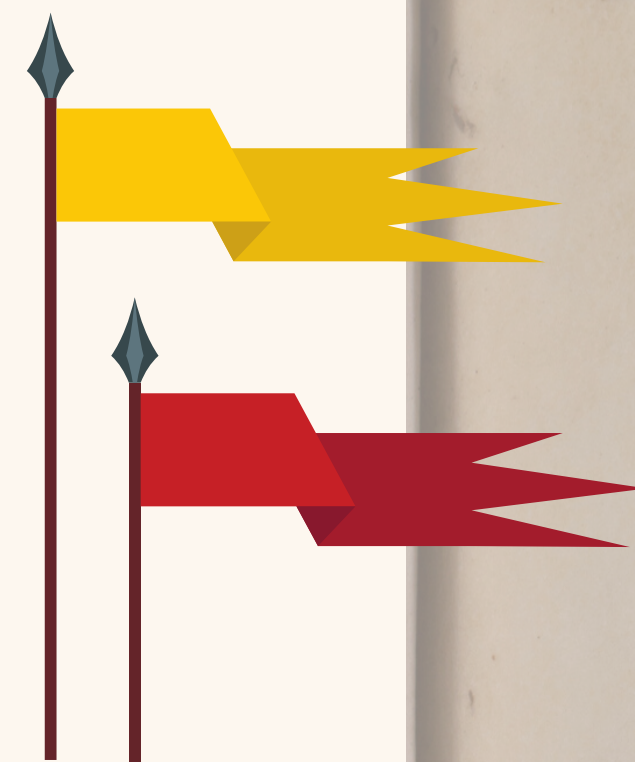

*Façana de la
casa de la Vila
el segle XVII*

El contingut del Llibre Verd

Destaquem també una sèrie de documents més breus, però que permeten conèixer el **costum i el ceremonial** que s'observava en l'entrada dels senyors feudals a la vila, així com dels Governadors del Camp, i el jurament que feien.

El jurament de l'arquebisbe, com també el del governador del Camp, anava acompanyat de tot un ceremonial ben establert pel costum.

El Llibre Verd

La compilació del Llibre Verd, que sembla que es va començar a redactar el 1567, recull bàsicament documentació dels segles XVI i XVII, ja que en transcriu ben poca d'anterior, la més antiga de la qual és la Carta de Població de 1186, i el document més modern és de 1672.

La vigència d'aquest Llibre, com el de la Cadena, és fins al Decret de Nova Planta, al segle XVIII.

DOCUMENTS SINGULARS DE L'ARXIU. EL LLIBRE VERD

Podeu consultar el document digitalitzat:

<https://www.reus.cat/serveis/documents-digitalitzats>

Per saber-ne més:

[https://www.reus.cat/sites/reus/files/arxius/el llibre verd de reus.pdf](https://www.reus.cat/sites/reus/files/arxius/el_llibre_verd_de_reus.pdf)

Text: Ezequiel Gort Juanpere

Producció i Edició: Arxiu Municipal
de Reus

Fotografies: F.X Cabrero

Abril 2020